UUTISET

EU:n neuvottelumandaatti on julkinen ja siinä sanotaan selvästi, että uusi sopimus ei muuta nykyisiä hormoni- ja muuntogeenisyyskriteerejä. **ULKOMAANKAUPPA- JA EUROOPPAMINISTERI LENITA TOIVAKKA**

Toivakka pitää kiinni investointisuojasta

Ulkomaankauppaministeri pitää investointisuojaa Suomen viennin etuna.

Ulkomaankauppa- ja eurooppaministeri **Lenita Toivakka** (kok.) kiirehtii EU:n ja Yhdysvaltain välistä vapaakauppasopimusta nyt, kun EU:ssa on uusi komissio eikä USA:n presidentinvaalikampanjointi ole vielä vauhdissa.

Toivakan mielestä investointisuojan pitää pysyä mukana neuvotteluissa ja EU:n ei pidä omaehtoisesti kaventaa neuvottelumahdollisuuksiaan.

”Investointisuojan on pysyttävä mukana. Pidän sopimusta siitä tärkeänä Suomelle, että yritykset voivat investoida Yhdysvaltoihin turvallisesti ja tunnetuilla pelisäännöillä. Suomi on merkittävä investointihyödykkeiden valmistaja muun muassa energia-, cleantech-, puolustus-, rakentamis- ja muissa laitteissa”, Toivakka sanoi Maaseudun Tulevaisuuden haastattelussa tiistaina.

”On hassua, että USA:sta on tullut keskustelussa uhka, kun Suomella on jo 66 kahdenvälistä investointisopimusta, ja investointisopimukset ovat normaali osa kauppasopimuksia ja sellainen haluttaisiin Kiinankin kanssa. USA-sopimus määrittäisi kaupalle länsimaiset pelisäännöt.”

Pk-sektori hyötyisi

Toivakan mukaan USA-kauppasopimus olisi ”ennennäkemätön mahdollisuus vapauttaa kauppaa, luoda hyvinvointia, parantaa valikoimaa ja laskea kuluttajahintoja”.

”Vapaakauppasopimuksella poistetaan kaupankäynnin esteitä ja avataan tietä etenkin pk-yrityksille.”

Toivakan mukaan Yhdysvallat on se suunta, josta voidaan saada kasvua Eurooppaan. Sopimuksen on arvioitu lisäävän EU:n vientiä Yhdysvaltoihin 28 prosenttia.

”Kumpikin tarvitsee tämän ja uudet työpaikat. Emme voi pelätä yhtä mörköä ja jättää siksi koko tilaisuutta käyttämättä. Ennemminkin pitää ennakoida vaikeita tilanteita.”

Uuden komission kanta investointisuojaan on hämmentänyt jäsenmaita ja Toivakka kertookin jäsenmaiden kirjelmöineen kauppakomissaari **Cecilia Malmströmille** sen pitämiseksi mukana neuvottelupöydässä.

Ruokaturva ei heikkene

Toivakan mukaan EU ei lähde käymään USA:n kanssa kauppaa investointisuojalla ja esimerkiksi elintarviketurvallisuudella.

”EU:n neuvottelumandaatti on julkinen ja siinä sanotaan selvästi, että uusi sopimus ei heikennä ruokaturvallisuutta eikä muuta nykyisiä hormoni- ja muuntogeenisyyskriteerejä. Pelot ovat aiheettomia, sopimus ei muuta nykytilaa.”

”Tietysti kyseessä ovat neuvottelut. Mutta näistä EU pitää kiinni.”

Puolensataa suomalaisprofessoria ja -tutkijaa varoitti taannoin, että kauppaneuvottelut (TTIP) vaarantavat demokratiaa ja voivat lisätä EU:n painetta heikentää ympäristönsuojelua, työntekijöiden oikeuksia ja kuluttajansuojaa.

Investointisuojaan liittyy pelko välimiesmenettelystä eli Suomelle kuuluvan julkisen vallan valumisesta pois Suomesta ja esimerkiksi monikansallisten kaivosyhtiöiden oikeuksien vahvistumisesta.

EIJA MANSIKKAMÄKI

»On hassua, että USA:sta on tullut keskustelussa uhka, kun Suomella on jo 66 kahdenvälistä investointisopimusta.«

LENITA TOIVAKKA

Orpo kiirehtii tukien maksatusta

OULU (MT)

Haukiputaalainen maanviljelijä **Tarja Isohätälä** on käärmeissään, että Maaseutuvirasto (Mavi) ”kertoo ilmoitusasiana” maataloustukien maksun lykkäntymisestä. Kunniansa saavat kuulla myös maa- ja metsätalousministeri **Petteri Orpo** (kok.) sekä MTK.

”Siirretään samalla virkamiesten palkkojen maksua”, Isohätälä ehdotti Maatalouden tulevaisuus -seminaarissa maanantaina Oulunsalossa.

Mavi on ilmoittanut, että ensimmäinen tukierä maksettaisiin ensi vuonna alkusyksyn sijaan vasta marraskuussa ja loput seuraavaan kesään mennessä.

Orpo kertoi kärsivällisesti, ettei hän hyväksy maksuaikataulun lykkääntymistä.

”Mavilla ja meillä kaikilla on vielä vuosi aikaa tehdä töitä, jotta tuet maksetaan ajallaan.”

Ministeri muistutti, että uusi, seitsemäksi vuodeksi tehty tukijärjestelmä, jossa kaikki muuttui, ei kuitenkaan ole toteutettavissa yhdessä yössä. Virkamiestyö vie aikaa.

Orpon mukaan Mavin ja elykeskusten resurssit turvataan, jotta valvonnat eivät myöhästy. Tavoite on, että ensimmäinen erä maksetaan mahdollisimman aikaisin syksyllä ja tuista mahdollisimman vähän jää maksettavaksi vuoden 2016 puolella.

Kriisitukea ebolan torjuntaan

MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila** kommentoi, että myös tuottajajärjestö aikoo paineistaa Mavia tukien maksusta.

Marttila rohkaisi viljelijöitä neuvottelemaan lainoihin lyhennysvapaita kuukausia pankkien kanssa.

Hän piti harmillisena, että viljelijät ovat joutuneet ulko- ja turvallisuuspolitiikan maksumiehiksi.

Paitsi elintarvikkeiden vientikielto Venäjälle, myös ebolan vaikutukset ulottuvat välillisesti viljelijöihin. EU-komission varaamasta maidontuottajien kriisituesta osa lohkaistiin kehitysyhteistyöhön ja ebolaviruksen torjuntaan.

”Ebolan torjunta on sinänsä tärkeä tukikohde, mutta rahat olivat pois maatalousbudjetista”, Marttila toteaa.

Helpotusta peltojen pinta-alavalvontaan

Viljelijöitä kuormittava paperisota puhutti täydessä Oulunsalo-talossa.

Kokoomusministeri esitti ongelmaan kolmiosaisen ratkaisun: ”Ensiksi pidetään huoli, ettei tehdä mitään, mikä lisää byrokratiaa entisestään. Toiseksi katsotaan, mitä nykylainsäädännölle voidaan tehdä.”

Kolmanneksi Orpo patisti virkamiehiä mahdollistamaan asioita, ei etsimään virheitä.

”Pinta-alavalvontaan etsitään Mavin kanssa ratkaisua. Tavoitteena on, että jatkossa riittäisi, että ilmoitukset tehdään vain merkittävistä pinta-alamuutoksista”, Orpo kertoi.

Orpo ehdotti myös, että maatalouden ympäristölupien myöntäminen siirtyisi elykeskuksilta kunnille.

”Kunnilla saattaa olla elyjä suurempi intressi investointien syntymiselle, joten luvatkin saattaisi saada jouhevammin.”

Orpo kertoi kiertäneensä syksyn aikana messuja ja keskustelleensa paljon viljelijöiden kanssa. Hän aikoo kirjata kaikki viljelijöiden toiveet ja huolet byrokratiasta.

Vastauksia hän koostaa ministeriön verkkosivuille.

SUVI NIEMI

»Pinta-alavalvontaan etsitään Mavin kanssa ratkaisua. Tavoitteena on, että jatkossa riittäisi, että ilmoitukset tehdään vain merkittävistä muutoksista.«

PETTERI ORPO

LG

Energiatekniikan professori Dirk Uwe Saerin mukaan akkulaitoksen investointiriski säätövoiman tuotannossa on tuntuvasti pienempi kuin esimerkiksi pumppuvoimalassa. Akkuinvestoinnin poistoaika on vain 10 vuotta ja rakentaminen kestää vain muutaman kuukauden. Akkulaitoksen valmistaja LG testaa kuvassa laitosta Etelä-Koreassa.

Orpo nostaa Artjoen ruokaosaston johtoon

Maa- ja metsätalousministeriön ruokaosaston osastopäälliköksi nousee valtiosihteeri **Risto Artjoki** (kok.). Maa- ja metsätalousministeri **Petteri Orpo** (kok.) vahvisti nimitysaikeensa MT:lle maanantaina illan suussa.

Oman valtiosihteerin valinnan ratkaisi Orpon mukaan nimen omaan Artjoen pätevyys, ei esimerkiksi puoluekanta, joka on sama kuin ministerillä.

”Artjoki on selkeästi ykkönen tähän tehtävään. Laaja kokemus, erityisesti EU-tason osaaminen sekä toimialojen vahva tuntemus ratkaisivat. Hän on ammattimies”, Orpo kuvailee.

Risto Artjoki on tuttu nimi maatalouspolitiikkaa seuranneille jo vuosien ajalta. Hän on aiemmin työskennellyt muun muassa tuottajajärjestö MTK:ssa, EU:n komission maatalouspääosastolla, erityisasiantuntijana Suomen EU-edustustossa sekä komissaari **Olli Rehnin** kabinetissa.

MTK pitää valintaa hyvänä

”Valinta on hyvä ja ennustettukin. Artjoki erottautuu EU-osaamisellaan, ja kotimaan kysymykset ovat tulleet varmasti tutuiksi nykyisessä tehtävässä”, MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila** kommentoi nimitystä.

Ministeriön ruokaosaston päällikkö on keskeinen toimija muun muassa viljelijöille tärkeän tukipolitiikan valmistelussa. MTK:ssa Artjoen valmiuksiin tässä uskotaan.

Risto Artjoki

Ruokaosaston päällikkyys kiinnosti yhteensä 24 hakijaa. Artjoen lisäksi tehtävään olivat tarjolla muiden muassa markkinayksikön ylijohtaja **Veli-Pekka Talvela**, maatalousneuvos **Taina Vesanto**, ministeriön EU-koordinaatioyksikön päällikkö **Kari Valonen** sekä Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran pääjohtaja **Matti Aho**.

”Nimilista kertoo ministeriön vahvuudesta. Varteenotettavia ehdokkaita oli useita”, Marttila toteaa.

Ministeri Orpo vie Artjoen nimityksen valtioneuvostolle huomenna torstaina. Ruokaosaston nykyinen päällikkö **Heimo Hanhilahti** jää eläkkeelle joulukuussa.

JUSSI MARTIKAINEN

Euroopan suurin akku saksalaiseen pikkukylään

Feldheimin pikkukylä Berliinin lähistöllä Brandenburgissa testaa käytännön ratkaisumalleja Saksan suuren energiakäänteen ongelmiin.

Kokonaan energiaomavaraisen 130 asukkaan kylän sähkö tulee pääasiassa 43 tuulivoimalasta, jotka on pystytetty paikallisilta maanomistajilta vuokratulle maalle. Niiden yhteinen kapasiteetti on 74,1 megawattia.

Osa sähköstä tuotetaan aurinkopaneeleilla ja biokaasuvoimalalla.

Valtaosa virrasta myydään valtakunnan sähköverkkoon. Kylän lämpöenergia saadaan omasta biomassavoimalasta.

Energiakäänne tarkoittaa, että Saksan on määrä sulkea viimeinenkin ydinvoimala vuonna 2022. Viime vuonna tuotettiin maan kaikesta sähköstä 25,4 prosenttia uusiutuvilla luonnonvaroilla.

Vuoteen 2050 mennessä on uusiutuvien osuuden tavoite 80 prosenttia.

Miten varastoida sähköä?

Energian varastointi on energiakäänteen onnistumisen aivan keskeinen edellytys. Maan tekniset yliopistot ovat vuosikausia tutkineet menetelmiä tuulen ja auringonpaisteen mukaan vaihtelevan sähkön tuotannon sopeuttamiseksi kysyntään.

Runsaasti tuulienergiaa jää myös käyttämättä, koska sähköverkot eivät pysty vastaanottamaan huippukausien tuotantoa.

Feldheim tarjoaa nyt ratkaisun säätövoimana käytettävän sähkön varastointiin. Kylään rakennetaan Euroopan suurin akku, jonka kapasiteetti on 10 megawattia. Akku koostuu 4 000 litium-ionimodulista.

”Teknologialtaan sähkövarastomme on samanlainen kuin kännykän akku, joskin paljon suurempi”, sanoo diplomi-insinööri **Werner Frohwitter** Energiequelle GmbH-yhtiöstä.

JORMA MATTILA

Teknologialtaan 10 megawatin akkuvarastomme on samanlainen kuin kännykän akku, mutta paljon suurempi, sanoo diplomi-insinööri Werner Frohwitter Energiequelle GmbH-yhtiöstä.

Korealaisen LG-elektroniikkayhtiön valmistama akku sijoitetaan 30 kertaa 17 metrin suuruiseen halliin kylän tuulivoimapuiston viereen. Akun hinta on 13 miljoonaa euroa. Investoinnista 40 prosenttia katetaan Brandenburgin osavaltion ja EU:n tuella.

Akkusähkö on hyvää bisnestä

Feldheimin jättiakulla otetaan talteen se energia, mitä ei huipputuotannon aikana saada kylän tuulivoimapuistosta ja 284 aurinkokennokehikosta syötettyä valtakunnan verkkoon. Nerokasta akkuvaraston ideassa on se, että primäärisäätövoimana myytäessä saadaan samasta sähköstä tuntuvasti parempi hinta.

Professori **Dirk Uwe Sauer** sähkötekniikan ja elektronisen käyttövoiman instituutista (ISEA) arvioi sähkön keskihinnaksi Saksan primäärisäätömarkkinoilla noin 2,5 euroa kilowattitunnilta (kWh).

Kuluttajasähkön keskihinta Saksassa on 29,4 senttiä / kWh. Feldheimin asukkaat maksavat omavaraisesta sähköstään 16,6 senttiä / kWh.

”Kun arvioin akkulaitoksen käyttöiäksi 20 vuotta, niin tällä systeemillä voi ansaita ihan mukavasti, jos investoinnit jäävät alle 1,2 miljoonaan euroon megawattia kohden”, sanoo professori Sauer.

Hiilen poltto vähemmäksi

Feldheimilaisten jättiakku on liiketaloudellisesti tuottoisa. Samalla sillä voi vähentää hiilidioksidipäästöjä.

Patterilaitos sijoittuu Saksan kaikkein nopeimpien säätöresurssien markkinoille, joiden mittaluokka on 600 megawattia.

Sähköverkon vaihteluja tasaamassa on myös joukko hiilivoimaloita. Niitä joudutaan pitämään jatkuvasti tyhjäkäynnillä, koska varavirtaa tarvitaan hyvin lyhyiden, esimerkiksi 15 sekunnista muutamiin minuutteihin kestävien häiriöiden korjaamiseen.

”Jos tämän mittaluokan akkuvarastoja on Saksassa kymmenkunta, niin kivi- ja ruskohiilivoimalat voidaan primäärisäätömarkkinoilta sulkea kokonaan”, sanoo Werner Frohwitter.

Feldheimin akkulaitoksen rakennustyöt alkoivat lokakuun lopussa. Koko tehollaan akku on käytössä ensi vuoden alussa. Vastaavaa viiden megawatin laitosta rakennetaan Schweriniin ja seuraava on suunnitteilla Aacheniin.

JORMA MATTILA

Lannoitteiden hinta ihmetyttää MTK-valiokuntaa

MTK:n tuotantotalousvaliokunta ihmettelee, millä perusteella lannoiteteollisuus nostaa hintojaan.

Yara kertoi viime kuussa, että kesäkuusta marraskuun toimituksiin lannoitteiden hintojen nousu on 8–10 prosenttia. Tuotantotalousvaliokunta käsitteli tilannetta viime viikolla.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK:n keräämien tietojen mukaan sen enempää lannoitteiden kysyntä kuin raaka-aineiden ja energian hintakehitys eivät anna aihetta hinnankorotuksiin. Markkinaanalyytikkojen mielestä painetta on pikemmin hintojen laskuun.

Lannoiteteollisuus on vedonnut kovaan kysyntään. Tuotantotalousvaliokunnan mukaan kysyntä ei kuitenkaan vedä hintoja nousuun missään päin maailmaa. Euroopassa lannoitteiden kysyntä on vähentynyt, kun viljan hinta on alhaalla. Samoin USA:ssa viljan alhainen hinta ja kuivuus vähentävät lannoitteiden käyttöä. Brasiliassa on meneillään kylvöaika, mutta edellisen satovuoden lannoitteita on varastoissa reilusti.

Nykyinen viljojen ja lannoitteiden hintojen välinen suhde on vääristynyt, valiokunta toteaa.

Tuotantotalousvaliokunnan mielestä hinnan nousu on merkki Suomen lannoitemarkkinoiden toimimattomuudesta. Valiokunta vaatii lannoitemarkkinoille avoimuutta. Lisäksi tarvitaan uusia riskienhallintatyökaluja tuotantopanosmarkkinoille.

MT